

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZOMBAT, 1932 SZEPTEMBER 10.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 205. SZÁM.

FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE.

A kisebbségek

emberi és történelmi joga ismét elbukott a román parlamentben. A közigazgatási törvény vitája képezte a legutóbbi parlamenti ülés egyik szenzációját. Magyar, német, de még román szónok is követelte, hogy a kisebbségek által lakott területeken az illető kisebbségek nyelvén is közöljék az egyes közigazgatási határozatokat. A parlament, a gyulafehérvári pontokat megszóvegező párt többsége mellett, leszavazta az indítványt. Furcsa, nagyon furcsa, hogy azok a kisebbségek, amelyek az ország jövőlelmének tulnyomó részét szolgáltatják, annyi elemi előzékenységben sem részesülnek, hogy a törvényeket, amelyek betartására a hatóságok olyan árusszemekkel ügyelnek — különösen veleszemben, — azokat a hatalom ne adassa anyanyelvükön is velük. Valamikor réges-régen, amikor a románságot népkisebbség élt a monarchiában, közszéki képviselőtestületek gyűlései jegyzőkönyveit anyanyelvükön szóvegezték meg és hirdették ki ottuk. Az állami tisztviselők, akik nemzetiségi vidéken teljesítettek szolgálatot, az illető nemzetiségi nyelvi vizsgátni voltak kötelesek. Ma ellenben az a regáti tisztviselő, aki tiz eszternye teljesít szolgálatot nemzetiségi vidéken, nem tudni mi okból, de máig sem képes a kisebbségek nyelvén egy mondatot is megmagyarázni a törvény előírásait. Vagy a regáti fiatal tanító, aki székelységben tanít magyar tannyelvű állami iskolában, miért nem vesz magának annyi fáradságot, hogy néhány magyar szóval könnyítse meg a kisérmekek számára a tanulást? Ha a történelembe megyünk vissza, láthatjuk, hogy a román nyelv legtisztábban Erdélyben maradt meg, minden görög, török, orosz és lengyel behatástól mentesen. Erdélyben nyomtatták az erdélyi fejedelmek költségén az első bibliai és katekizmust román nyelven. Simon Stefan, a latinos iskola, majd abban Popovici-Banatenul, Goga, Stevan O. Josif, mind az elnyomott Erdélyt, itt tanulták azt a tiszta román nyelvet, amelynek zamata egyszerűen erdélyi nyelvet teremtett az előzőkor, majd francia hatás alatt álló korszakban.

A nyelv, az anyatejjel beszívott szent forrás, erőt adó láng a mindennapi keseriségi között, a nyelv az a tőz, amelynek himét, diszeit, százcifrázták ki. A nyelv az illető nemkultúrájának külföld felé nagyköze. Ezzel a nyelvvel, ezzel az általánosan, de mégis legdrágább valamivel hadakozni. Pláne a wilsoni tízennegy pont után évekkel, a népek önrendelkező győzelmű cíve alapján létesített országban. Egy örvendetes mozzanat vil-

Hiu remény abban bizni, hogy akármilyen nemzetközi értekezlet egyszerre lerombolja a vámhatárokat

Streza egészen kicsi város Olaszország északi részében. A külföldön kevés ember ismerte eddig. Most pedig a világ valamennyi lapja sorra nyomtatja le a nevét. A dunai államok várvavárt konferenciájának Streza a színhelye és ezzel egyszerre világszerte ismertté vált. A tegnapi ülésen Schüller osztrák delegátus hivatkozott Madgearu román miniszter szavaira és kijelentette, hogy

Ausztria hajlandó preferenciális vámkedvezményeket nyújtani a dunai államok gabonafeleslegéi számára.

Nagy érdeklődéssel hallgatták Stuckl svájci delegátus szavait. Nem szabad abban bizakodni — mondotta — hogy a strezai, vagy akár a nemsokára összehíró

londoni világgazdasági konferencia egyszerre lerontja a vámsorompókat.

Ezeket a korlátozásokat az egyes államok válságos gazdasági helyzete tette szükségessé.

Svájc úgy igyekezett az adós államokon segíteni, hogy a kölcsönös kereskedelmi élénkítésre megállapodásokat kötött velük. Ajánlatos ez a többi hitelező állam részére is.

Bonnet francia delegátus, a konferencia elnöke, ismertette Franciaország álláspontját. Franciaország feltétlenül szükségesnek tartja az agrártermékek további árzuhanásnak megakadályozását.

Szükséges, hogy a gabonavásárló államok az ekszportállamok gabonafeleslegéinek szétosztása tárgyában megegyezzenek.

A gabonárák olyan mértékben fognak emelkedni, amilyen arányu a preferenciális vámkedvezmény lesz.

A konferencia az általános vita befejezése után a munkaprogramot a következő nyolc pontban állapította meg: 1. az agrártermékek árának emelése, 2. a nemzetközi piac megszervezése, 3. a kereskedelmi forgalmat akadályozó korlátozások megszüntetése, vagy legalább is jelentékeny csökkentése, 4. pótkontingensek megállapítása a befagyott kereskedelmi hitelek mobilizálására, 5. általános pénzügyi helyzet, 6. az agrárállamok fizetési mérlegének megállapítása, 7. a nemzetközi agrárhitel rendezése, 8. közmunkák végrehajtása.

Csalódás és megütközés

tölti el a bánági magyarságot, mert minden törhetlen hűsége ellenére sem képes a parlamenti választásokon saját képviselőkhöz jutni

A Bánág magyarsága vasárnap, szeptember 11-én nagygyűlést tart Temesvárott. A Magyar Párt bánági tagozatának vezetősége azért hívta össze ezt a nagygyűlést, hogy beszámoljon azon a lefolyt parlamenti választásokról és vázolja az azóta beállott kisebbségi helyzetet. A nagygyűlést megelőzőleg reggel kilenc órakor ülést tart a párt elnöki tanácsa. A nagy intézőbizottsági ülés, amelyen résztvesznek az összes bánági tagozatok vezetői és az intézőbizottság megválasztott és kooptált tagjai, délelőtt tizenegy órakor lesz a Magyar Ház nagytermében. Ezen a gyűlésen a már említett beszámolókon kívül a pártvezetőség fontos indítványokat tesz. Az egyik a választással van összefüggésben.

A parlamenti választások során a Bánág magyarsága mindig lelkesen tesz eleget szavazási kötelezettségének és leadja szavazatát a magyar listára.

lánt fel ebben a szomorú vitában, tudnillik az, hogy a nemzeti parasztpárt egyik régi, erdélyi vezére, minisztere, szintén csatlakozott a kisebbségi képviselők kéréséhez. Vlad Aurél bizonyára régi emlékeinek hatása alatt sietett a két nemzetiségi követ segítségére. Talán eszébe jutottak azok a napok, ami-

A mandátum elosztásánál végbemenő bonyolult számítások azonban eddig mindenkor lehetetlenné tették, hogy a bánági magyarság Temesváronálmegegyében akárcsak egy mandátumot is kapjon, noha leadott szavazatainak száma mindenkor meghaladta a tizezret, sőt ez idén a tizenegyezret is elérte. A szavazatok segítik ugyan a magyarság országos arányát, azonban a bánági magyarság mégis csalódással és megütközéssel látja, hogy minden erőlködése mellett sincsen saját képviselője a parlamentben. Eppen ezért a magyarság követelni fogja, hogy

ezentúl a képviselőválasztásokon egy bánági jelöltet a párt országos központja a Székelyföldön olyan kerületben jelöljön, ahol annak megválasztása biztosra vehető.

A vezetőség indítványa alapján a vasárnapi nagygyűlés határozati javaslatot hoz, amelyet az ősz folyamán Ma-

rosvásárhelyen tartandó országos nagygyűlés elé terjesztenek. Egy másik határozati javaslatot is hoz a bánági magyarság vasárnapi parlamentje. A Magyar Párt bukaresti népirodája ellen számos panasz merült fel. A népiroda az oda betérjesztett ügyeket — különösen a nyugdíjasokét — csak hónapok múltán intézi el, de gyakran teljesen válasz nélkül hagyja. A temesvári nagygyűlés indítványozni fogja, hogy a bukaresti népirodát szervezzék át és válasszák el a magyar parlamenti csoport irodájától.

A magyarság bánági vezetősége reméli, hogy a marosvásárhelyi országos gyűlés mindkét indítványát elfogadja.

A vasárnapi nagygyűlésen megválasztják a bánági magyarság delegátusait, akik az országos gyűlésen résztvesznek, azonkívül megejtik az időközben megüresedett pártvezetőségi tagságokra a választásokat, végül pedig tárgyalni fogják a beérkezett indítványokat.

vezetésének napja a románság számára nemzeti ideáljainak beteljesülését jelentette, a pontok pedig az új ország nemzetiségeinek szabad fejlődését garantálták. Ezeket a pontokat a mult többi fájó sebe mellé raktározták el a népi kisebbségek, melyeknek nyelve tabu a törvényembereinek szemében.

Szellemi renaissance

kora kezdődik a temesi Vinga községben, ahol a kisebbségi nemzetek kölcsönös megbecsülése mellett új életre kel a bolgár kultúra

Dus kukoricatáblák, kies szőlők között még messzi robot a vonat, máris előtűnik a közelítő ősz aranyzöld távlatában, magas dombon Vinga. Szinte ideiglenes hatalmas temploma a színek és szövegekben, fenn enyhe égkébe vész két karsu finom tornya. Itt élnek érintetlen ősi szokásaik közepette a bolgárok már közel két évszázad óta. Nikopolisból indultak ők akkoriban hosszú vándorútra, mert nem bírták már tovább a törökök sanyargatásait és mentek, mentek hosszú éveken át, míg csak ide értek Vingára, ahol végleg meg is telepedtek. Egy részük később kivált közülük és még tovább költözött, ezek az őbényöiek.

Sztaniszlóvics ferencrendi szerzetes, későbbi csanádi püspök, volt vezetőjük a minden viszontagságokon keresztül, aki elhozta az ősi honból a régi paramentumokat is és a feszületet a corpuszal. Mária Terézia alatt aztán Teresopolis lett a bolgár település neve és a néven kívül nagyszerű tizenhatezer hold szántót is kapott a község. Ezt a gazdag közvagyonot majdnem kétszáz évi birtoklás után utolsó holdig kisajátította az agrár-reform.

A község ma szegény. De azért máig is megmaradt ősi bolgár kulturája, mely főleg művészi szövegszűzességében, berendezkedésében és mindabban a színes sokféleségben jut kifejezésre, mely egyedülálló jellegét adja.

Vinga és a vingai bolgár élet valóságos élő muzeuma olyan népi sajátosságoknak, melyek az önmagukbazarítás révén később is megmaradtak, s melyeket nem tudott róluk letörölni még századok múlása sem. A faji értéket megtartani és ugyanakkor széles modern színvonalra is emelni, ezt a szép célt tűzte ki és ebben az irányban munkálkodik már hosszab ideje Vingán két valóban nemesbuzgalmu ember. Az egyik H a v l i k Vencel plébános, a másik R o m a n o v Florián ügyvéd, a bolgárság vezére. Velük kart-karban dolgozik Vinga egész intelligenciája. Erdemes ezt a tényt kiemelni azért is, mert

Vingán ismeretlen a kisebbségi féltékenység. Bolgárok, magyarok és németek saját kulturájuk mellett egyformán becsülik és segítik egymást.

Ez az együttműködés máris bámulatos kultureredményeket ért el. Itt van például az ujonnan alakult, negyven tagból álló egyházi vegyeskar. Ezek a tulnyomó számban bolgár parasztemberek bolgáru, magyarul, németül és latinul énekelnek. A bolgár nyelv magasabb kultusza is kezdődik már. Színdarabok, bolgár költők költeményei is előadásra kerülnek. Amellett szabad liceumszerű előadásokban is okulhat a nép a gyakorlati ismeret és műveltségi tájékozódás legzélesebb irányában. A már megtartott előadások hosszú sorozatából csak szemelvényyszerűen közöljük a következő gimeket: Olaszország művészete. Róma. Jeruzsálem és a Szentföld. Alkoholizmus. Dohányzás és az ifjúság. Jézus működésének helységei. XIII. Leó és a szociális kérdés. Zeppelin s műve. Lipcsei püspök stb. Igazi ismeretközlés a legnépszerűbb és a legtermékenyebb szelvényben. Mindenkinck. Az előadások

ugyanis váltakozva bolgár, magyar és német nyelven történnek. Hatalmas kulturmunka folyik Vingán.

Szellemi renaissance ez, mely annál szebb és dicsőbb, mert egy elfeledt kis község saját erejéből és munkájából támad.

Gyümölcsöző és nagyszerű lesz ez a bolgárságnak, ha hosszú századok álmai után felébred. Nem várt tehetségeket és képességeket termelhet ki kebeléből, mint a hosszan pihenő föld, melyet ismét felszánt az eke.

A folyóba lökte nyomorék és eszelős leányát egy elkeseredett apa, hogy megszabadítsa az élet további kínjaitól

Az eszéki törvényszék tegnap tárgyalta R a n c s á k Péter negyvenhárom éves földmives bűnyűjét. Rancsák Péter májusban meggyilkolta saját leányát. A leány, aki most volt huszéves, nyomoréknak és eszelősnek született. Szülei így is nagyon szerették és orvosról orvosra jártak vele, csak hogy gyógyíttassák. Többször jártak vele Budapesten és Bécsben is és ráköltötték egész vagyonukat, de eredménytelenül. Szomorúságukat fokozta az, hogy a falubeliek állandóan gúnyolták nemcsak a szerencsétlen leányt, hanem a szüleit is. A szülek egyre inkább elkeseredtek és Rancsákné azon való kétségbeesésében, hogy mi lesz gyermekével a halála után, feakasztotta magát. Ez a gondolat, hogy

leánya teljesen magára lesz majd hagyatva, Rancsákot is annyira elkeserítette, hogy borzalmas cselekedetre határozta el magát. Kiment lányával a mezőre és amikor a Száva mellé értek, megkérdezte a leányt, nem akar-e vizet inni a folyóból. A leány odament a folyó partjára és akkor apja hirtelen belökte a vízbe. A nyomorék leány a Szávába fulladt. Testét néhány nap múlva a víz fölvetette. Nyomozás indult meg, amelynek során az apára is gyanakodtak. Rancsák be is vallotta bűnét és így került a bíróság elé. A tárgyaláson kijelentette, hogy csak az élet kínjaitól akarta leányát megszabadítani. A bíróság a gyilkos apát három évi börtönrre ítélte. Rancsák az ítéletet tudomásul vette.

Pócul járt az álnévvvel

mert az igazi Weinbergert kecsétek és közben egy sikkasztó és csaló ál-Weinbergert fogták el

Néhány hét előtt a zágrábi Horvát Bank prokuristája, Weinberger Brankó két millió dinár elikkasztása után megszökött. A rendőrség azonnal megindította kérekerítésére a nyomozást, azonban mindössze annyit tudott megállapítani, hogy Weinberger Brankó egy fiatal nő társaságában elhagyta Jugoszlávia területét és Olaszországba utazott. A körözést elküldték az összes olasz hatóságoknak. A napokban aztán Abbaziából értesítés érkezett Zágrába, amely szerint Weinbergert egy hölgy társaságában Abbaziában elfogták. Zágrában azonnal megtették a szükséges lépéseket a kiadatásra.

A kiadási eljárás megindult, azonban ennek során kiderült, hogy az elfogott Weinberger nem a keresett Weinberger.

De kiderült az is, hogy az abbaziai rendőrség ezzel a Weinbergerrel is jó fogást csinált. Az Abbaziában elfogott Weinberger csak álnévet használt, mert igazi neve Krausz Jenő és budapesti magántisztviselő, akit szabálytalanságok, csalások és sikkasztások garmadájaért köröznék. A társaságában volt hölgy, aki G a l a m b o s Mária néven szerepelt, szintén álnévet használt, mert igazi neve K e h l I r é n, Budapesten titkárnője volt egy felsőházi tagnak, akitől a rábizott negyvenezer pengővel megszökött. Krausz Jenő és Kehl Irént az olasz hatóságok kiadják Magyarországnak, azonban csak akkor, ha az idegen név használatáért rájuk kimért tizenhatszónapi fogházbüntetést kitöltötték.

Az országos ügyvédkongresszus tegnap kezdődött és azon az igazságügyminiszter meghajtotta az elismerés zászlaját az ügyvédi kar előtt

Tegnap kezdődött meg Kolozsvárott az országos ügyvédkongresszus, amelyre az ország minden részéből kétszázötven ügyvéd sereglett össze. A kongresszuson megjelent P o p o v i c i Mihály igazságügyminiszter és számos magasrangú bíró is. A kongresszus megnyitó díszgyűlése tegnap délelőtt a Nemzeti Színházban volt. N a u m e s c u, az országos ügyvédszövetség elnöke, a jogról, mint az államok oszlopáról, az alkotmányosság és törvényi forrásáról beszélt. Popovici Mihály igazságügyminiszter rámutatott arra, hogy Románia ügyvédei

mindig hivatásuk magaslatán állottak és mindenkor nagy feladatot teljesítettek az igazságszolgáltatás fejlődésében. A kongresszust szívesen üdvözlí és annak eredményes munkásságot kíván. Aztán H a t i e g a n Emil dr. erdélyi miniszter beszélt, majd Kolozsvár polgármestere, a vármegye prefektusa, a kolozsvári tábla és törvényszék elnökei üdvözölték a kongresszust.

A kongresszus első rendes ülését délután tartotta a vármegyei díszteremben. Az első ülésen megválasztották a kongresszus vezetését és megállapították

a munkarendet. Az érdemleges tárgyalást a kongresszus, amely három napig tart, ma kezdi meg. A napirenden különböző jogi problémák szerepelnek. Szókerül a konverzió ügye is.

Magyar népdal szövegére országos pályázat indul meg

Az aradi Magyar Párt közművelődési szakosztálya országos magyar népdal szöveg-pályázatot hirdet. A pályázat célja megfelelő anyagot nyújtani a leírandó országos magyar népdal-pályázaton résztvevő zeneszerzőknek. A tíz legjobb népdal szöveget egyenként 100—150 leiel díjazza. A pályázaton minden romániai lakos résztvehet, de csak eredeti és sehol még meg nem jelent műveket. A beküldött népdal szövegek megnevezésére alkalmasak, egyszerűek és közvilágnak legyenek és a magyar nép érzésvilágát hiven tükröztessék vissza. A kiíráson pályamunkát jelölve kell előírni és külön zárt borítékban, amelyre a jogot rá kell írni, mellékelni kell a pályázó nevét és lakcímét. A pályaműveket október elsejéig a közművelődési szakosztályhoz, Arad, str. Romanului 8, kell nyújtani. Minden pályamunkához tíz leiel kezelési költség mellékelendő. Az összeget bélyegben is be lehet nyújtani. A pályadíj odaítélésével a pályamű a szakosztály kizárólagos tulajdonát képezi. A nem díjazott pályaművek a kihirdetés napjától harminc napon belül átveendőek, mert azok őrzéséért a szakosztály nem felel.

Két vezetője van

az aradi szülészeti klinikának egyszerű

Megirtuk, hogy az egészségügyi miniszter egyesítette a temesvári Fehér és a reszt kórház két osztályát, a szülészeti és nőgyógyászati osztályt és az intézet vezetésével G a b o r Liviusz dr. igazgató-főorvos bízta meg. Ugyancsak az ezzel a rendelettel V u i a Salvator dr. orvosot, aki addig a temesvári bábaképző egyik osztályát vezette, az aradi szülészeti klinika igazgató főorvosává nevezték ki. V u i a Salvator dr. az elmúlt év folyamán néhány hónapig már vezette az aradi szülészeti klinikát, de megbízatásakor csak ideiglenes volt és V u i a ról később vissza is tért Temesvárra. V u i a mostani kinevezése végleges és ezzel az aradi szülészeti klinika vezetése különrendkívül bonyodalmas helyzet állt elő. A miniszter ugyanis annak idején vegyes minőségben nevezte ki Aradra M a t e e s c u igazgató-főorvosnót, aki elsősorban foglalta állását és azóta megszakták külön vezető az aradi szülészeti klinikát. Mivel a miniszterium nem mentette M a t e e s c u főorvosnót a klinika vezetői től, előállt az a helyzet, hogy az aradi szülészeti klinikának két véglegesen nevezett vezetője van. A különös kinevezési ügy további fejleményei elé érdeklő déssel tekintenek.

Modern

hálószobákhoz

művésziesen fából faragott feszületek olasz ábrán kaphatók

Szánthó

szobrásznál

III. ker. Király-utca 11

HIRDESEN

A DELI HIRLAPBA

Körbe-körbe folyik a találgatás, hogy mit szándékozik vontaképpen a kormány a feloszlatott községi tanácsok visszahelyezésével

Napok óta egyre-másra érkeztek a különböző hirdások a fővárosból, hogy a kormány formulákat keres, melyek mellett a Jorga-kormány által feloszlatott községi tanácsokat jogaikba visszahelyezhetné. A kormány ennek indokául azt hozta föl, hogy a felosztás törvényellen volt és a reintegrálással meg lehet nagy választási költségeket takarítani. A kormány azért is gondol az 1929-ben megválasztott és 1931-ben feloszlatott községi tanácsok reintegrálására, mert azokban a nemzeti parasztpártnak többsége volt és a községekben ezt a többséget most újabb választás nélkül így biztosíthatná magának.

A sok kombinálásra meglepetésszerűen jött a hír, hogy a kamara a közigazgatási javaslatot gyorsan megszavazta és eddig azzal a módosítással, hogy a törvénytelenül feloszlatott községi tanácsokat visszahelyezik jogaikba.

A hír szerint ezeknek a községi tanácsoknak a visszahelyezése már szeptember közepén történnék meg.

Felkerestük Grofsorean Kornél r. volt főpolgármestert, aki az elmúlt ormány idején a város élőt állott és megkérdeztük véleményét erre a törvényre vonatkozólag. Grofsorean a következő választ adta:

— Az úgy meglehetősen homályos. Egy érdemben bíráltni lehessen a törvénynek azt a szakaszát, amely a nem erősen felosztott községi tanácsok visszahelyezéséről szól, szívesk volna a törvényszakasz indokolását olvasni.

Ninesen tisztázva ugyanis az, hogy mit ért a kormány a jogerős felosztás alatt?

Az 1929-es közigazgatási törvény szerint erősen fel lehet osztani egyes községi tanácsokat szabálytalanságok miatt, egy más okból. De az érdekelt községi tanácsoknak itt is joguk lett volna bebiztosítani a revíziós bizottsághoz. Csak hogy a Jorga-kormány kevés kivétellel az összes községi tanácsokat felosztatta. Szerintem a felosztott községi tanácsok körül három szempontot lehet figyelembe venni. Először szó lehet a községi tanácsokról, amelyekről az 1931. évi Argetoianu-féle törvény azt oszlattak föl. Másodszor figyelembe kell venni az Argetoianu-féle tavalyi közigazgatási törvényt, amely kimondja az 1929-ben megválasztott községi tanácsok felosztását.

Mint hogy ennek a törvénynek alapján sok községi tanácsot oszlattak föl, ezeknek a felosztása nem tekinthető törvénytelennek.

harmadik szempont az, hogy a mult Argetoianu-törvényt alkotmányellenesnek tekintik és így az ennek alapján oszlattott községi tanácsok felosztás sem fogadják el jogerősnek. Azonban, ha ezen a nézetten vannak, akkor indjárt a felosztás után kellett volna

a semmitőszékhez megfelebbezni a törvényt, ami nem történt meg. A kérdés bizonytalan s meg kell várni, hogy a kormány miként magyarázza az új törvényt.

Erdeklődtünk a városházán is. Ott sem látják tisztán a helyzetet. Ugyanazt mondták, ugyanugy nyilatkoztak, mint tegnapelőtt és amint azt tegnapi cikkünkben megírtuk.

A belügyminiszterium telefo-

non kérte a tavaly felosztott községi tanács névsorát, amit nyomában elküldtek. Temesvár város tanácsának felosztása az Argetoianu-féle törvény megszavazása után történt meg.

A város azt hiszi, hogy néhány napon belül intézkedések érkeznek Bukarestből, amelyek a mostani tapogatózó és találgató kérdésekre határozott választ adnak.

A spiritiszta család lemaradt a futóversenyben, mert a detektív rövid finis után nyakon csipette és a rendőrségre kísézte

László László, a budapesti család spiritiszta, aki az utbbi időben csalásokkal és betörésekkel foglalkozott, — miként megírtuk — megszőkött a detektívek kezei közül. A detektívek a Generál biztosító intézet palotájába kísérték, hogy ott egy sikasztási ügyből kifolyólag az egyik tisztviselővel szembe-sítsék. László László rácsapta az egyik ajtót a kíséző detektívekre és sikerült az épületből kiszöknie.

A detektívek másfél napig hajszolták és sorra felkeresték mindazokat a he-

lyeket, amelyeken László László megszokott fordulni. Azonban minden keresésük meddőnek bizonyult. Végre elmentek a Mátyás-tér 13. számú ház közelébe, amelyben László László egyik öccsének fűszerüzlete van. Estefelé a lesbenálló detektív észrevette a szökövényt, amint be akart menni az üzletbe. Hozzálépett és le akarta tartóztatni. László László felismerte a detektívet és futónak eredt. A detektív azonban jobb futónak bizonyult és elfogta. László László ismét a rendőrség foglya.

Nem akart a legény szerelmében osztozni egy másik nővel és ezért meg kellett halnia

Miként megírtuk, a magyar hatóságok letartóztatták a romániai illetőségi Cseh Ferencet, aki Vámpércs mellett meggyilkolta Szatmári Zsófia debreceni szakácsnőt. Bakó Katalint, Cseh Ferenc kedvesét, kihallgatás után szabadon bocsátották, miután kiderült, hogy a gyilkosságban nem volt része és abban nem is segédkezett. Cseh Ferenc töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Bakó Katalinon kívül Szatmári Zsófiával is volt viszonya és pedig azért, mert a nő pénzelte és egyéb ajándékokat is adott neki. Később azonban megharagudott rá, mert azt akarta, hogy a kedvéért hagyja el Bakó Kata-

lint. Amikor nem tudott Szatmári Zsófiától szabadulni, elhatározta, hogy elteszi láb alól és tervét végre is hajtotta. Arra a kérdésre, hogy melyik román ezredtől szökött meg, kijelentette, hogy nem katonaszökevény. Romániában különböző cselekményekért három eszter-dei fegyházra ítélték és ez elől menekült. Amikor azt kérdezték tőle, tudja-e, hogy milyen büntetésben lesz része, azt válaszolta:

— Alighanem felakasztanak, de én ezzel már leszámoltam.

A csendőrség Cseh Ferencet csütörtökön délben átkísérte a debreceni ügyészség fogházába.

Agyafurtt ötlettel raboltak ki lényes nappal egy acadi traktik pénztárcájából ötezer leit

Aradon vakmerő agyafurtsággal fényes nappal kifosztottak egy trafikot. Einwag Rozália dohánytőzsdéjében délelőtt kilenc órákor megjelent egy rgmánul beszélő fiatalember, aki egy doboz cigarettát kért. A fiatalember összehajtogatott száz leies bankjeggyel fizetett a trafikosnőnek, aki a fennmaradó összeget aprópénzben adta vissza. Mi-

után az idegen eltávozott, Einwag Rozália kibontotta az összehajtott bankjegyet és a legnagyobb megdöbbenéssel vette észre, hogy a bankjegy fele hiányzik. A fiatalember után sietett, akit sikerült is megtalálni és visszavette a cigarettát. A dohánytőzsdé tulajdonosnője azután visszasietett a trafikba, amelynek ajtaján éppen akkor egy férfi

jött ki. A férfi nagyon sietett és ezzel nyilván az volt a szándéka, hogy minél távolabbrá kerüljön a trafiktól. A trafikosné rövidesen rémülettel állapította meg, hogy a pénztárfiókban levő ötezer lei készpénz hiányzik. Ismét kisetett az utcára, de az idegennek akkor már nyoma sem volt. Nyilvánvaló, hogy előre kidolgozott rablásról van szó és a fél darab száz leies csak arra volt jó, hogy az asszonyt kicsalják az üzletből és ezalatt kirabolhassák a pénztárfiókat. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ellenezte

leánya boldogságát

Stubneasa besszarábiai faluban borzalmas tragédia játszódott le. Gligorov János parasztlégnyi beleszeretett Ivanovna a Máriába és elhatározta, hogy házasságra lépnek. A leány anyja azonban Gligorovot kikoszarta és leányát egy gazdag paraszthoz, Gorgulov Ivánhoz akarta kényszeríteni, akiről köztudomásu volt, hogy szerelmi viszonya van a leány anyjával. Az esküvőt tegnapra tüzték ki. A leány elkeseredésében felakasztotta magát és meghalt. Amikor a legény ezt hírül vette, felkereste kedvese anyját és néhány késszúrassal megölte. A mellére cédulát erősített, amelyre azt írta rá, hogy így kell végezni minden anyával, aki ellenzi leánya boldogságát. Sajnálja, hogy a gyilkosságot nem követte el huszonnégy órával előbb, mert akkor Ivanovna Mária életben maradt volna. A legény aztán felment a padlásra és ugyanarra a gerendára akasztotta föl magát, melyre néhány órával előbb a kedvese. A falusi nép dihe Gorgulov ellen fordult, akit a tragédia okozójának tart. Meg akarták lincselni és Gorgulovnak csak nagy bajjal sikerült a csendőrségre menekülni.

Negyven éves jubileumot ül Bodófalva magyar telepes község

Bodófalva szörénymegyei magyar telepes község — mint jelentettük — ez évben érte meg alapításának negyvenedik évfordulóját. A jubileumot szeptember 25-én ünneplik meg. Délelőtt tíz órákor a református templomban hálaadó istentisztelet lesz, amelyen Nemes Elemér tiszteletbeli esperes, igazfalvai, Szombati-Szabó István lugosi és Szöllösy Imre bodófalvai lelkészek működnek közre. Istentisztelet után Olariu Titusz vármegyei prefektus megnyitja a jubileum alkalmából rendezendő mezőgazdasági kiállítást. Délben egy órákor közebed, délután háromkor pedig népünnepele lesz. Este műsoros előadás következik, amelyen Bakos János telepes gazda ismerteti Bodófalva alapításának és négy évtizedének történetét. Utána a műkedvelők előadják Nemes Elemérnek ezen alkalomra írt Múlt és jelen című kétfelvonásos színjátékát. A Lugosi Dal és Zeneegylet, amely a dél-élelőtti istentiszteleten is közreműködik, több népdalegyveleget ad elő. Bodófalva jubileumán a Bánság magyarsága képviselteti magát.

Premier!

TIVOLI

Premier!

Vigyázat! Asszonyok! Leányok! Anyák! Apák!
Leánykereskedők munkában!

(Der Weg nach Rio)

A világ legérdekesebb, legizgalmasabb filmszenzációja. 100 százalékos német beszélő film. Nem tévesztendő össze hasonló már megjelent filmekkel, mert ez a film premierként kerül bemutatásra.

Szereplők:

Az örömlány: — — — — —	Maria Solveg	A lokáltulajdonos: — — — — —	Kurt Geron
A kerítőnő: — — — — —	Senta Sönnenland	A leánykereskedő: — — — — —	Oskar Homolka
A szerető: — — — — —	Oskar Marion	A rendőrközmiszár: — — — — —	Ed. Winterstein
A kitarató: — — — — —	Luis Ralph	A kéjenc: — — — — —	Julia Falkenstein

Előadások: 5, 7, 9 órákor Vasárnap matin: 11, 3 órákor. Este a kertben: 9.30 órákor.

Erdélyesen állást foglaltak

az erdélyi román bankok a konverziós javaslat ellen, amelyet bolsevizmusnak bélyegeztek és követelték az erdélyi vagyonok megmentését

A Solidaritatea, az erdélyi román bankok egyesülete tegnap Kolozsvárott gyűlést tartott, amelyen a konverzió kérdésével foglalkozott. Bortescu Viktor, bankigazgató, a Solidaritatea elnöke nagy beszédben vázolta a bankok kifogásait a konvertálási törvénnyel és a szándékolt módosítással szemben.

Követelte, hogy a kormány helyezze hatályon kívül az Argetoianu-féle konvertálási törvényt, a mostani módosítási javaslatot pedig vonja vissza.

Mindkét elgondolás ugyanis téves alaptól indul ki és az a megoldás, amelyet választ, mindkét esetben alkotmányellenes és nem is jogszerű. Sem Argetoianu, sem pedig Mironescu nem indulnak ki helyes alaptól. A konvertálás elnevezése már magában véve is megmutatja, hogyan kell ezt a kérdést megoldani. A konvertálás azt jelenti, hogy a rövid lejáratú és nagy kamatozású tartozásokat hosszú lejáratú és alacsony kamatu tartozásokra kell átalakítani. Ez a konvertálás, nem pedig az, amit Argetoianu és Mironescu akarnak, amikor

egyszerűen belenyulnak a hitelezők zsebébe és onnan kivesszük a követelések felét.

Át kell alakítani tehát az összes mezőgazdasági tartozásokat amortizációs alapon. Az államnak nem szabad úgy segíteni a lakosságot egyik részén, hogy a lakosság másik részét tönkreteszi. A kérdés megoldása előtt különben is szükség lett volna pontos statisztikai adatok gyűjtésére, amit azonban elmulasztottak. Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben

a bankok követelik az erdélyi vagyon megmentését és a mezőgazdasági adósságoknak amortizációs alapon való rendezését, Argetoianu törvényének érvénytelenítését és Mironescu javaslatának visszavonását.

Vlad Aurél szólalt föl. Kijelentette, hogy a kormány programja más, mint amit a konvertálási javaslat tartalmaz. A konvertálás abban a formában, ahogy azt Argetoianu akarta, bolsevizmus. Csatlakozik Bortescu határozati javaslatához. Több felszólalás után a

határozati javaslatot elfogadták és kimondták, hogy azt küldöttségileg adják át a kormánynak.

A liberális párt parlamenti csoportja szombaton ülést tart, amelyen szintén a konvertálás kérdésével foglalkozik. Valószínűnek tartják, hogy a liberálisok nem fordulnak élesen a javaslat ellen.

Argetoianunak az a fáradozása, hogy a konvertálási módosító javaslat ellen nagy frontot szervezzen, csak lassan halad előre.

Illetékes helyen kijelentették, hogy azok a hírek, amelyek a konverzióval kapcsolatosan napok óta forgalomba kerültek, sem egyik, sem pedig másik formában nem felelnek meg a valóságnak. Tény az, hogy a konverzió alapos előkészületet kíván, amit a kormány meg is tesz. Legközelebb minisztertanács foglalkozik ezzel a kérdéssel és véglegesen dönt, hogy a konverziós javaslat mikor kerüljön a parlament elé. A mezőgazdasági váltókat és árveréseket — ha arra szükség lesz — újabb három hónapra elhalasztják.

Az irodalom iparlovagjai a betű nagyhangú sipistái és nincsen különbség közöttük és más szakmabeli kollegáik közt, akik a cinkelt kártyákkal követnek el erőszakot a szerencsén

Aki mesterségét üz, tanulja meg annak minden fogását és derék mesterré lesz, művésze azonban csak az lehet, akiből belső ösztönzés robbantja ki az alkotást. Ha ez az alkotás korszerűen emberi és feltétlen értékes, úgy tanujelét adja alkotója művészváltának. A mester tiszteletreméltó munkát végez, de művének értéke mulik a napok múlásával. A művész szülőtte korral izmosodik, nő és értéke átüt korokon és nézeteken.

Az írással foglalkozóknak megvannak mesterei, megvannak művészeik. A mester munkája napok történéseinek becsületes feljegyzésére szorítkozik. Tőle nem követelhet senki abszolút értékeset. Munkája megbecsülését a precizitás, éles rávilágítás és feltétlen jóindulat váltja ki. Aki írónak vallja magát, tovább megy egy lépéssel a méterén, de ez a lépés óriási követelményekkel jár. Környezete, kora, s az utánpergő napok, követelnek tőle egy el nem sajátítható valamit, ami ennek a művészetnek és a művészeknek általában alapkövetelménye: az átlagon felülemelkedést. Ennek a felülemelkedésnek alapköve az ugynevezett tehetség. A tehetség, amely napjaink titángárdájának nagyrészt könnyen mellőzhető értékelységre látszatával bír. De ne érseük félre egymást: ez nem azokra vonatkozik, akik legbelsőbb énjükből vajduktak mondanivalóikat. Nem azokra, akik politikai és világrendi harcok zajából kicsengő hangjukkal vezetnek új meglátásokat felé másnapot akarókat. A tehetség alkotása feltétlen főhajtást vált ki a rá felfigyelőkben. A tehetség nem ismer társadalmi vagy világrendi megkötöttségeket, a tehetség kiemelkedik a

mindennapok megszokott kereteiből, tuldefinált választóterületek; a tehetség sohasem egyoldalúan jobboldali vagy baloldali. A tehetség nem sorozható be hétköznapi peremkerékek életlátsási tagoltságaiba. Egyetemesen emberi, emberien igaz és korszerű. Átütő, formáló és hatása maradandó.

Ennyit talán előjáróba a tehetségről, amely napjaink válságában gyakran és újszerűen jelentkezik. Talán szélesebb rétegek, a még erősen ható maradi szempontok ferde szögéből ítélve, nem látják tisztán ezek akarásait, de azok, akik érzik világrendek vulkánikus forrongását, tudják és élik napok válságát, azokhoz már megtalálták az utat. Nehéz volt ez az ut, súlyos terhek és megkötöttségek hátráltatták a rávezető csapást, a terhek között nem utolsó sorban a tehetségtelen akarnokok kolonca, amely ezeknek az uttörőknek hátán akarta feltálni a maga szellemi falsleveleit. Súlyosan kompromittáltak ezek a potyautasok a holnap hivatottjait. Zöldegeik pedig igaz alkotásokat szorítottak háttérbe, alkotók fejlett hangszólaínál fogva.

Mert hangjuk az van az irodalom szabadjegyesimék. S jaj annak, aki ellentük fel mer szólalni. A gyanatlan jóhiszemű kezéből kicsavarják a seprőt és az augiaszisztálló egész személyzete egyesült erővel bizonyítja a zaviánybeccület örökkévalóságát. Akik pedig hivatottak lennének arra, hogy tekintélyükkel és

szavuk súlyával lekergetnék ezt a közbotrányt az alkotók részére fenntartott helyről, azok hallgatnak.

Az irodalom válságáról divatos ma beszélni. Hogy nem érdemes írni, nem érdemes íróvá lenni, nincsen már értéke, elismerése sem íróembernek, sem írásúnak. Természetes, hogy az izlés eldurvulásával az író becsületes és megélhetési lehetőségei is leredukálódtak. Hiszen a dumpingáru olcsóbb, több és hangosabb, mint az íróember mondani- valója. Az irodalom iparlovagjaival szemben nem merülnek fel gátlások, ezek szabadon hurcolhatják meg a toll tisztaságát maguk szellemi tisztátalanságában. A betű sipistája ugyanolyan sikerrel operál, mint kollegája, aki kívülvárosokban cinkelt kártyákkal erőszakolja meg a szerencsét.

Nagyakarítást követel mindenki. Tessék tágranyitni az ablakokat, elő azzal a seprővel és ki az odanemvalóval. Meg kell tisztítani a toll céhét kontárjaitól. Akkor majd nem fognak új írások érthetlenségéről beszélni, hanem engednek mindenkét oda, ahonnan a tiszta akarás vize csordul. Mert abba belepisztítani könnyű, de ha nincs, aki kitakarítsa, a forrás zavarossá válik és többé abból senki sem fog életet, erőt, egészséget meríteni. Hát csak elő azzal a seprővel. (cs. k. s.)

Déli
Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-TÉR
4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, évente 750 lei. — Külföldre: havonta 100, negyedévre 290, félévre 500, évente 1110 lei, vagy egyenlő értékű valuta. — Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 180, félévre 300, évente 600 leit fizetnek.

Telefon:

2-52 este 10 óra után 14-69

vagy 2-42.

A szerkesztésért és kiadásért a főszerkesztő felel.

A „Temesvarer Zeitung“ nyomda nyomása.

— Nyugalmazott vasutas temető. Koleszár András, nyugalmazott vasutas, hatvannyolc éves korában — mit jelentettük — hosszas szenvedés után meghalt. Temetése tegnap délután met végbe a józsefvárosi temetőben és az nemcsak barátai és ismerősei, hanem volt vasutasársai is csaknem teljes számban jelentek meg. Koleszár András évekig feküdt nagybeteg, mert vashi kalesetből kifolyólag kezét és lábát amputálták és a halál sok szenvedést váltotta meg.

— Magyar olimpiai boksolók New Yorki mérkőzése. Ennek István nagy boksoló, aki olimpiai győzelmet aratott, tegnap este New Yorkban új összemérte erejét olimpiai ellenfelével az amerikai Harikával, aki ezuttal vánsot vett és pontozással győzött kes felett. Ugyanakkor Szigeti László olimpiai boksoló New Yorkban legyőzte az amerikai Dushert.

Leszállított áruk mellett

a legolcsóbban vásárol szöveteket és hozzávalókat a Bánság legnagyobb és legrégebbi szaküzletében

Rabong & Schneider

Temesvár-Belváros, Szt. György-tér
róm.-kath. püspöki palota.

* Bevezetés a Diathermia orvosi technikai szempontból. Dr. med. Henseler és Dipl. Ing. E. Fritsch E. führung in die Diathermie vom medizinischen und technischen Standpunkte. könyve 564 oldalon 178 képpel harmadik kiadásban jelent meg. Ez magában tartalmazza a könyv kitűnőségét. A gyakorlati orvosok régóta várnak egy részletes fizikai, technikai és orvosi bevezetésre, amelynek segítségével könnyen és egyszerűen sajátíthatók el egyszerű és eredményes alkalmazásához, mely rész pedig a megfelelő készülék kiállításához szükséges ismeretek. A fenti német mű első két kiadása ennek szempontnak teljesen megfelelt. A mostani harmadik új kiadás lényegesen bővebb. Ezenkívül felöleli a legkitűnőbb gyakorlati specialisták tapasztalatainak eredményét, pld. Dr. E. Langer (Dermatologia-Kozmetika), Dr. G. v. W. (Gynäkologia), Dr. J. Bitsch (Urologia) Dr. H. H. Prinz (Zahnheilkunde) rajtuk kívül, további specialisták tapasztalatait, akik a mű megírásában részt vettek. A könyv műnyomó piron, remek kiállításban készült. 8.80 Márka, (352.— Lei). Utánvét portóval, vagy előfizetve portómentesen küldi a Lepage könyvkereskedés Kolozsvár.

Nagy árcsökkentés készpénzárúknál.

Bicikli torpedóval

lei 2500.—

Bicikliköpeny

csak lei 120.—

Belsőgumi

75.—

Nagy raktár biciklialkatrészekben, fényképészeti cikkekben és festőmintákban.

J. BARBIER

Jimbolia—Zsombolya

Forum-Mozgó

Szeptember 9-től kezdve
PREMIER! **PREMIER!**

— **FELOSZLATJÁK A NÉMET BIRODALMI GYÜLEST.** Göhring német nemzeti szocialista vezér, akit a birodalmi gyűlés elnökévé választottak, német ismeretes, elutasító választ kapott a német birodalmi elnöktől, a kor audienciát kért. Az audienciát német végre mégis kitérték és pedig ma német. Göhring a birodalmi gyűlést hét német hívták össze. Politikai körökben német veszik, hogy a birodalmi gyűlést a német hét folyamán feloszlatják.

— **A tapintatos menesztés.** Szófiai német beszámolója, hogy Musanov német miniszterelnök hogyan szabadult meg német rendanov munkaügyi miniszterétől, aki német súlyos ellentétei voltak. Musanov német beajánlotta a kormány lemondását, amit német király elfogadott, de utána nyomban német Musanovot bizta meg a kormány német kitámasztásával. Az új kormány egy német német múlva már megalakult. Az összes német miniszterek a helyükön maradtak, csak német Jordanov helyét Dimov foglalta német el.

— **Elfog a szovjet élelmiszer.** A német szovjetparadicsomban kevés az élelmiszer. Moszkvai jelentések szerint a német orosz szovjet rendeletet adott ki, mely német az élelmiszeradagokat a felére száll német tette le. A rendelet azonnali hatállyal német lép és nemcsak az orosz állampolgár német vonatkozik, hanem azokra a német földi speciális szakemberekre és német munkásokra is, akiket az orosz gyárak német foglalkoztatnak.

— **Bobbanás elpusztított egy csetnár.** Versec lakosságát nagy robbanás hangja riasztotta föl. Az emberek utcára rohantak és megrémülve látták, hogy Wiebl János csetgyárának német tetőbőlgéből magas lángok csapnak német felé. A tűzoltóság azonnal a veszély német színhelyére vonult, azonban a német urban felhalmozott szesz és a gépek német tásához szükséges olaj és benzin robbanás német egyre ismétlődött és lehetetlen német tette a megközelítést. A tűzoltóság német csak a környékbeli épületek meg német védelmére szorított. Az csetgyár géppel német és minden benne felhalmozott német raggal együtt teljesen elpusztult. A német négy millió dinár.

— **A Déli Hírlap konstancai kirándulásának üdvözlése.** A Déli Hírlap konstancai kirándulói Bukarestből levelet német kaptak a szerkesztőségnek és a levél német a legnagyobb megelégedés hangján német köszönik be utjukról. Bukarestig a túra német legényesebb módon folyt le. A kirándulás vezetői az utasok meglepetésére német beiktatták a programba Szináját is német egy napot tartózkodtak a gyönyörű német falóhelyen. Bukarestben a kirándulók német port a Hotel Metropolban szállottak német és innen, a királyi palotával szem német levő világvárosi szállodából indultak német város megtekintésére. A kirándulók német Bukarest legelőkelőbb helyein fordultak német. Délben a Piccadillyben étkeztek, német a reggelizés gondját a főváros leg német békés kávéházában, a Terminusban vé német tük el. A kirándulók két napos buka német tartózkodás után a legjobb hangun német tovább utaztak Konstanca felé. A német levelet az összes utasok aláírták és a német Hírlap utján üdvözik temesvári is német öseiket.

GRAND HOTEL

100 százalékos németül beszélő kitűnő zenés vigjáték

A főszerepekben:

MARTHA EGGERTH // ULRICH BETTAC // MAX SCHIPPER

Fox-Movietone-Journal.

Monopol: Emericusfilm, Oradea.

Riadóautókon sietett a temesvári rendőrség a sportpályára, hogy a biciskázó futballistákat és a verekedő közönséget szétválassza

A tegnapi ünnepnapon Temesvárott két mérkőzést bonyolítottak le. A Banatul-pályán a nemrégiben elhunyt sportember, Studenik Franci özvegyének a feleségélyezésére a TMTE játszott barátságos mérkőzést egy kombinált csapat ellen, amely Temesvár kombinált néven szerepelt. A jótékony célú mérkőzés a kombinált csapat 3:2 (2:2) arányú győzelmével végződött. A TMTE ezen a mérkőzésen már a nemzeti bajnokságra megerősített csapatát szerepeltette és ezért az eredmény nem elégitette ki a közönséget, de nem lehet megnyugtató a csapatra sem.

— **Két magyar repülő temetése.** Budapestén tegnap délelőtt temették el a Kerepesi-úti temetőben a vasárnapi repülőszerelességek két áldozatát: Kaszala Károly pilótát és mechanikusát, Urbaschek János szerelőt. A temetésen mélyszégyes részvét nyilvánult meg. A két halottat diszjrhelyen helyezték örök nyugalomra. Sirjuk nincsen messze Endresz György és Bitay Árpád sírjától.

— **Hazaufutnak a népszövetségi szakértők.** A Bukarestben tartózkodó népszövetségi szakértők, akiket tegnap a király kihallgatáson fogadott, együttes értekezletet tartottak. Az értekezleten megbeszélést azokat a tapasztalatokat, amelyeket eddig külön-külön szereztek. A népszövetségi szakértők néhány napon belül fejezik be munkájukat és egy Loweday elnökele alatt álló háromtagú bizottság kivételével elhagyják az országot. Ez a bizottság feldolgozza a szakértők által gyűjtött adatokat.

— **Tizennégy üveg likőrt loptak.** Fábrián Imre józsefvárosi vendéglős feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek az elmúlt éjszaka az ablakon keresztül behatoltak Preyer-utcai vendéglőjébe, ahonnan dohányárut és tizennégy üveg likőrt vittek el. Kára 1700 lei. A likőrré szomjazó betörők kérekeztetésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Rómán templomi bucsu a Józsefvárosban.** A józsefvárosi görög keleti román egyházközösség tegnap tartotta meg templomi bucsuünnepét. Délelőtt tiz órakor a Bem-utcai iskolában levő kápolnában istentisztelet volt, amelyet nagy papi segédlettel Tiuera Patrik dr. főesperes celebrált. Délután a Soudier-téren a szokásos bucsunapi népmulatság folyt le, este pedig a Forgács-teremben díszhangverseny és utána reggelig tartó tánc volt.

A másik mérkőzés a Tricolor és a Kadima csapatai között folyt le és az első osztályba való bejutást jelentette. A selejtező mérkőzés rendkívül izgalmas játékot hozott és végül óriási botrányra ért véget. Az első mérkőzés — mint ismeretes — a Kadima egy gólos győzelmét eredményezte és a Tricolor tegnap akarta a csorbát kiköszörülni. Az első félidőben a Tricolor-támadások eredménye egy gól volt. A szünet után a Kadima is támadásba lendült és egyenlített. A mérkőzés befejezéséig mindkét csapat elért még egy-egy gólt és a döntő meccs 2:2 eredménnyel döntetlenül vég-

ződött. Ilyenformán a Kadima marad az elsőosztályban. A mérkőzés után óriási botrány tört ki, a Tricolor játékosai inzultáltak a Kadima játékosait, a verekedésbe a nézők is belekeveredtek és a pálya körül csakhamar egy verekedő tömeg hömpölyög. A verekedés hevében a biciskázó is előkerült és többen megsebesültek. A véres közelharcnak a rendőrség vetett véget, amely riadóautókon érkezett a rend helyreállítására. Az ilyen erőszakos incidensek mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy a temesvári sport színvonalát emelje.

— **AZ OSZTALYSORSJÁTÉK TEGNAPI HUZASA** a következő nagyobb nyereményeket eredményezte: huszezer lei 13.031, tizenötzer lei 73.722, 47.605, 18.843, 73.471, 12.378, 20.424, 48.920 számú sorsjegyek.

— **Autó és villamoskocsi karambolja.** Tegnap délelőtt a belvárosi Szentgyörgy téren forgalmi baleset történt. Az 535 Tms. jelzésű autóbusz összeütközött a 107 számú, egyes vonalon közlekedő villamoskocsival. A karamból következtében a gépkocsi megsérült, de emberéletben nem esett kár.

* **Megszerezzük utielevét,** vasuti jegyét, féláru vasuti jegyre s utólagos féláru vizumra jogosító igazolványát, a belépőjegyet a budapesti kézművesipari kiállításra, ha jelentkezik a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Az igazolványok külön is kaphatók. A vasuton csak szeptember 19-ig lehet féláron utazni, azonban féláru vizum a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható igazolvánnyal szeptember végéig. Felvilágosítással szívesen szolgál telefonon is (2—52) a Déli Hírlap kiadóhivatala.

* **Zakar Tibor képiállítás,** amely a Széchenyi-palota butorcarnokában nyílt meg néhány nap előtt, a látogatóknak állandóan nagy tömeget vonzza. Különösen ceruzarajjai és akvareljei keltenek megeredemelt nagy tetszést a látogatók körében. A kiállítás még néhány napig marad nyitva.

— **Betegsége miatt a kutba vetette magát.** A Mehalában tragikus öngyilkosság történt. Boghici Konstantin földműves, aki a Dézsán-utcában saját házában lakott, tegnap hajnalban az udvaron levő nyitott kutba ugrott és mire tettét felfedezték, már halott volt. A szerencsétlen ember hosszabb idő óta súlyos betegségben szenvedett és tettét elkéserevésében követte el. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt.

— **Verekezés a kávéházban.** A Terminus kávéházban az elmúlt éjszaka Bauer Antal huszonnyolc éves erzsébetvárosi és Flaither József józsefvárosi lakosok között szóváltás támadt, amely verekedéssé fajult el. A verekedőket csak a rendőrség beavatkozása tudta szétválasztani. Megindult az eljárás.

Finom sollingeni acélárúk, borotvák, ollók, hajvágógépek, zsebkések előnyösen vásárolhatók.

TEJNOR FERENC és Tsa
köszörszínél
Temesvár-Gyár, Kossuth-ter 1. Tel. 5-61

Mozi

Leánykereskedők munkában A Tivoli-mozi szenzációja

Vaanak, akik hitetlenül rázzák fejüket, valahányszor emberhuskereskedelemről hallanak beszélni. Igen sokan gyermekmesének tartják azt, hogy ártatlan lányokat elrabolhatnak otthonról, fantasztikus trükkökkel, behízelgőkufárok, akik Kelet sötét fertőjébe hurcolják a lélek s testvására szánt leányáldozatokat. Pedig van leánykereskedelem. A borzalmas emberi bűnözés és a legmoeskosabb fertő gangstereinek leküzdésére alakult nemzetközi liga adatai azt igazolják, hogy Moszkvától Rio de Janeiról és Pekingtől Párisig szabadon virágzik az emberhúsvásár. Sőt Románia sem mentesült ettől a társadalmi borzalomtól, mert köztudomásu, hogy Bukarest és Konstanca kereszttől nem egyszer bukkantak rá leánykereskedőhálózatra, amely konstaninápolyi gópponttal ártatlan lányok hatalmas tömegét csábitotta el Romániából, a szülői házból, hogy soha oda vissza ne térhessenek, hanem a rio de janeirói csapdák kínzókamráiban pusztuljanak el a leányselelítő kancsuka rettenetes csapásai alatt.

A leánykereskedelem megdöbbentő fertőjét példátlan izgalommal eleveníti fel a német filmgyártás remeke, a Leánykereskedők munkában című monumentális film, amelyet a temesvári Tivoli-mozi hatalmas áldozatok árán tudott csak megszerezni azért, hogy Temesvár város közönségének is bemutatthassa az emberhúsvásár izgalmaikat.

A Leánykereskedők munkában című német beszélőfilm az emberhuskereskedelem leküzdésére alakult világliga adatai alapján készült és megrázó módon rántja le a leplet a nemzetközi lélek- és testkufárok sötét világáról.

Tizenöt százalékos újabb bércsökkenés Resicán. A Resica-művek bukaresti vezérigazgatósága újabb utasította a resicai igazgatóságot, hogy súlyos munkabérrédukción vezessen keresztül. Az UDR vezérigazgatósága az újabb munkabércsökkenés arányát tizenöt százalékban állapította meg. A munkásság körében nagyfokú elkeseredést váltott ki az újabb bérréduklási rendelet, amelynek alkalmazása az utolsó falat kenyeret is megvonja a munkásoktól. A tervezett bércsökkenés előreláthatólag súlyos konfliktusra ad alkalmat az igazgatóság és a munkásság között, mert munkásság éles tiltakozásra készül a csökkenés ellen, viszont az igazgatóság mereven ragaszkodik annak alkalmazásához.

* Magyar népiünnepély. A magyar jólétkony és kulturális egyesületek által évente rendezni, szokott magyar népiünnepélyt az idén szeptember 11-én vasárnap, a gyárvárosi sörház helyiségében tartják meg. Olcsó enniivalról és hűtőkről a Magyar Nőegylet és Leányegylet tagjai, szórakozásról a magyar dalárdák és a Magyar Ház házi zenekara gondoskodik. Belépődíj személyenként felnőttnek 10 lei, gyermekeknek 5 lei plus adó és jegybélyeg. A magyarság tagjait, a kisebbségi sors-törvényeket és a magyarság barátait ez uton is tisztelettel hívja meg a rendezőség.

— Megható gyermektragédia. Lugoson megrendítő gyermektragédia történt. Julkó Rózália estefelé a konyhában egyedül hagyta kilenc hónapos Ovidiusz nevű fiacskáját, míg ő átszaladt a közeli üzletbe. A gyermek a földön játszadozott egy fazék közelében, amelyben víz volt. A fiúcska addig mártogatja a vizbe a kezét, míg befordult a fazékba és a vízbe fulladt. Mire anyja visszatért, a fiúcska már halott volt. A kis halottat nagy részvét mellett temették el.

Svábhegyi
Magaslati
diétás
gyógyintézet,
Szanatórium
már napi 13 P-ért
a legelőkelőbb környezetben legteké-
tesebb sanatóriumi ellátást nyújt

* Löbl Böske ritmikus tornaiskolájában a tanítás szeptember 15-én megkezdődik.

— Elinor Glyn: Szerlem órája. Magyarország ritkán szerepel azok között a tájak között, ahová a világirodalom ellátogat témáért, millióért vagy alakokért. Ha szerepel, akkor is többnyire a rosszakarat, vagy legalább is a tájékozatlanság jut szóhoz. Elinor Glyn, a világhírű angol író új regényében nemcsak a legmeglepőbb tájékozatlansággal találkozunk a magyar élet minden vonatkozásában, hanem meleg szeretettel is minden iránt, ami magyar. Az író hosszabb ideig tartózkodott Budapesten és a vidéken, s megszerette a tájat, az életet és az embereket. Regénye szerelmi regény, egy Magyarországra került angol lady és egy zseniális magyar gróf regénye, de az író a szerlem örök témája köré a mai magyar élet minden fényét és sötétségét odagyűjti. Szerlem órája az angol olvasók százezreinek kezén fordul meg és bizonyos, hogy a magyar fordítás is, mely az Athenaeumnál most jelent meg, sok magyar olvasónak fog igaz gyönyörűséget szerezni. Minden könyvkereskedésben kapható, vagy ahol nincsen, Lepagenál K o l o z s v á r. Ara 66.— lei.

Boldog nép boldog királynője

Sehol a világon nem tudnak az emberek úgy örülni szívből mulatni, mint Hollandiában, ami nem csoda mert senkinek sincs gondja

Vilma, Hollandia királynője, ebben az esztendőben is megérte a születésnapját. Arról nincs szó, hogy hányadikat. A lapok nem írják róla. Nem azért, mintha államtitok volna, sem azért, mintha a királynének kellemetlen lenne, hogy ismét egy évvel öregebb lett. Nincsen abban semmi. A királynének olyan lánya van, aki az egyetemen már doktorátust szerzett.

Tehát Vilma hollandi királynő egészségben megérte idei születésnapját. A szokásos hivatalos ünnepek ezen a napon itt Hágában és Hollandia minden városában is éppen úgy folytak le, mint az más országokban szokás az uralkodó születése napján. Volt katonai parádé, diszfelvonulás, istentisztelet, iskolai szavaltat. Mindezeket kívül azonban csodálatosan érdekes az, hogy a népek a királyné iránti szeretete milyen impozánsan nyilvánul meg. Hollandia népének különben könnyű rajongani, szeretni királynéját, könnyű örvendeni. A jólétben ez könnyen megy. Akinek nincsen kényérgondja, az könnyen örvendezik.

— Nagy szüreti ünnepély. A mehalai Fortuna sportegylet szeptember 10-én, szombaton este kilenc órai kezdettel a Gimpl-féle vendéglőben nagyszabású szüreti ünnepélyt rendez, amelynek tiszta jövedelmét a sportegylet felszerelésére fordítják. A zenét elsőrangú jazzband szolgáltatja. Tánc reggelig. Belépődíj személyenként husz lei.

— Kétségbeejtő Amerika pénzügyi helyzete is. Washingtoni jelentés szerint Amerika pénzügyi helyzete egyre rosszabbodik és az év végére olyan nagy költségvetési deficitre van kilátás, amiről még a legvérmesebb pesszimisták sem mertek sohasem álmodni. A kormány elhatározta, hogy a kongresszustól sürgősen különböző új adók megszüntetését fogja kérni, hogy a deficitet ezzel is csökkentse.

— Betörők, akik aktákat loptak. Turnseverenben az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a járásbíróház épületébe. A betörők ezuttal nem pénzt, hanem egyebet kerestek. Az irattárat teljesen feldúlták és onnan több iratesomót és bűnjelvet vittek el. Ugyilátszik, hogy a betörőket azok között kell keresni, akik ellen a legközelebbi napokra tárgyalások vannak kitűzve.

— Az új telefonkönyvért nem jár kézbesítési díj. Megirtuk, hogy a telefontársaság által kiadott új telefonkönyvet díjtalanul kézbesítik a telefonelőfizetőknek, akiket külön felszólítottunk, hogy az új telefonjegyzékért semminemű díjat vagy illetéket ne fizessenek. A hírlapi felszólítás ellenére akadtak egyes kézbesítők, akik a telefonelőfizetőktől kézbesítési díjat követeltek. A kézbesítők eljárása tudomására jutott a telefontársaság vezetőségének is, ahol kijelentették, hogy a kézbesítőknek ilyen díjak szedésére nincsen joguk és újabb felszólítják az előfizetőket, hogy azokat a kézbesítőket, akik kézbesítési díjat követelnek, jelentsék fel a telefontársaságnál, vagy pedig adják át a rendőrnök.

Már pedig itt nincsen gondja senkinek sem. Még a munkanélkülinek sem, mert az is kap heti tizennyolc forint segélyt.

Délelőtt a tömeg a hivatalos ünnepségek nézésével volt elfoglalva. Délután azonban maga szabadon ünnepelhetett. Kezdődött ez az ünneplés kora délután és tartott késő éjjelig. Mindenki az utcán volt. Az ide-oda hullámzó tömegben a forgalmi rendőrök csak nehezen tudták a közlekedés rendjét lebonyolítani. Megfeleltek azonban derekasan. Mindössze egyetlen közlekedési baleset történt ebben a forgatagban. Az is olyan könnyű természetű volt, hogy a sérült saját lábán ment tovább és folytatta az általános örvendezésben való részvételt. Különösen feltűnt az utcán a rengeteg gyermek, fiúk, lányok, táncoltak, énekeltek. Örömlükben egymást csókolták és ölelték. A legtöbbnek diszes kis pálcikája van, amellyel dévajkódva érintik meg a melletti elhaladókat.

Vándor énekesek, zenészek, álarcos alakok, akrobaták szórakoztatják a hullámzó közönséget. Emiatt olyik helyen

olyan nagy csoportosulás van, hogy a forgalom kénytelen szünetelni. A forgalmi rendőr ilyenkor nem lép közbe. Hagyja, hogy mutassák mutatványukat és hogy a nép mulasson. Hja, a királynő születésnapja van. Ilyenkor minden szabad. Minden meg van engedve botrányos esendháborításon kívül. Ilyenkor csak verekedni nem szabad. Lärmázni igen. De nem veszekedni, hanem örömből. Verekedni a hágai hollandi különben sem igen szokott, hanem a hollandi emberek megelégednek a csókoldással. Minden park fényes világításban uszik. Az állatkert is. A parkban és az állatkertben népiünnepélyes vannak. Nem hiszem, hogy van a földkerekségnek még egy országa, ahol a nép ilyen boldog és úgy tud örvendni annak, hogy királynője születésnapja van, mint ezt a holland nép teszi. Az emberek boldogok, végtelenül boldogok örvendezők.

(H á g a.)

Ansländer Herne

— Éhínség fenyeget egy millió embert. Mukdenből jelentik, hogy Mandzsúria legtermékenyebb vidékein az árvíz az idei természet teljesen elpusztította. A csapás következtében az idei télen Mandzsúriában több mint egy millió embert éhínség fenyeget.

* Féláru jegy és féláru vízum Budapestre. Szeptember végéig a Dunaszövegség igazolványával féláru utólagos vízummal és úgy az oda-, mint a visszautazásnál féláru jeggyel lehet utazni. A vízumigazolvány ára 90.— lei, a féláru utazásra jogosító igazolványé 150.— lei. Az igazolványok a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók, amely szívesen vállalja az utlevelek gyors beszerzését is.

— Az éjjeli őr és feleségének harca a rablókkal. A Bukarest közelében levő Bajenaru-féle téglagyárba az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak és nekiláttak a pénztárszekerény felfeszítésének. A zajra felébredt Manu Konstantin éjjeli őr, aki a feleségével a szomszédos helyiségben aludt. Benyitott a pénztárhelyiségbe, de nyomban vissza is lépett, mert a rablók több revolverlövést adtak le rája. A rablók az őrre törték az ajtót és feleségét, aki éppen akkor az ablakon keresztül segítségért kiáltott, leütötték. Manu nem vesztette el lélekjelenlétét és leverte a lámpát, mire a sötétségben sikerült kiugrani az ablakon. Az országuton éppen akkor haladt egy autó, amelyet az őr megállított és felkérdezett arra. Közben a rablók szintén kiugáltak az ablakon és több lövést adtak le az autóra. Az egyik golyó könnyebben megsértette a soffőr kezét, aki azonban ennek ellenére tovább hajtott. A legközelebbi őrszobáról rendőröket vittek ki a gyárba, ahol azonban már nem találták a rablókat. Ezek a kézipénztárból mindössze néhány száz leit zsákmányoltak és odébbálltak. A nagy pénztárt nem tudták felfeszíteni. Manu feleségét a kórházba szállították.

— IDŐJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: A meleg tovább tart helyenként átvonuló felhőzettel. Temesvárt tegnap délben a napon harminchat fok nyékban huszonhat fok meleg volt.

— A gyanus régi ezüst pénz. A zsefvárosi Arany János-utcában elkapott revolveres rablótámadás ügyében temesvári rendőrség tegnap újabb eddigi nagy sikerrel járta végig. A rendőröknek ugyanis tudomására jutott, hogy a zsefvárosi Begaparkban egy fiatal ember régi ezüst egy és kétkoronásos kinált megvételre. Mivel valószínű, hogy az ezüstpénzek a rablótámadás alkalmával kerültek a fiatalember birtokába, a detektívek mentek a parkba, ahol a bektől sikerült a fiatalember személyleírását megkapni. A rendőrség ezen a nyomon is folytatja a kutató munkáját.

A B C
utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti első rangú

BRISTOL
szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobák, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szobafekvésétől függően — már napi 12— pengőért kaphatja.

Rádió

Budapest. (Szeptember 9.) Bukarest. Gramofonzene. 2 óra: Gramofonzene. 6 óra: Katonazene. 8 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Schrammelzenekar hangversenye. 10 óra: Szórakoztató. Budapest. 11 óra 15: Katonazene. 12 óra 5: A rádió házikvintettjének hangversenye. 4 óra 45: Hírek. 6 óra: Révész László dr. felolvasása: A székesfehérvári forgandó. 7 óra 25: Zenekari hangverseny Fuchs Éva (zongora), Ester Margit (ének) és Setét György (pedü) közreműködésével. 8 óra 45: Hagyományok Háry Jánosai. Fábrián előadása. 9 óra 15: Cigányzenekar hangversenye. 10 óra 15: Hírek. 10 óra 30: Zenekari hangverseny, utána hírek, majd zenekari hangverseny Kalmár Pál szímszavaival. 12 óra 45: Hankiss János román nyelvű előadása. Bécs. 1 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 40: Gramofonzene. 6 óra 50: Délutáni hangverseny. 9 óra 30: Jazz-band. 11 óra 45: Zenekari hangverseny. Belgrád. 1 óra: Hírdíózenekar hangversenye. 2 óra 5: Hírek. 2 óra 35: Gramofonzene. 6 óra: Gramofonzene. 6 óra 30: Hegedűhangverseny. 7 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 5: Gramofonzene. 12 óra 30: Gramofonzene. Milánó. 10 óra 45: Zenekari hangverseny. Prága. 8 óra 15: Gramofonzene. 9 óra Cseh dalok és zongoradarabok. 10 óra 30: Hegedűhangverseny. 11 óra 20: Gramofonzene. Róma. 10 óra 45: Hegedűhangverseny. 12 óra: Hírek. 12 óra 10: Zenekari hangverseny. Utána népdalok, majd zene. Stockholm. 10 óra: Orgonahangverseny. 12 óra: Gramofonzene. Szaburg. 10 óra: Szopránének. 11 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Toulouse. 10 óra: Katonazene. 12 óra: Dalok utána balalajkahangverseny. 2 óra 45: Délutáni jazz-band. Varsó. 10 óra: Szimfonikus hangverseny.

Közgazdaság

Háromszáz munkás hetek óta sztrájkol a nagyváradi cipőgyárakban és a munkaadók nem hajlandók a béreket emelni

Nagyváradon már hetek óta cipész-sztrájk van és a tárgyalások a sztrájkoló munkások és az üzemek között szakadatlanul folynak. Tizennégy cipőgyárban és üzemből szünetel a munka, csak a Magyar Testvérek cipőüzeme és a Carmen cipőgyár dolgozik, ahol kilencven munkást elbocsátottak és csupán a szociáldemokrata szervezetekhez tartozókat hagyták meg a munkapadok mellett. A sztrájkokkal kapcsolatosan a nagyváradi rendőrség számos le-

tartóztatást eszközölt. Ezek között volt Czeller Lajos ismert munkásvezér is, akit azonban már szabadlábra helyeztek. A háromszáz sztrájkoló munkás makacsul kitart a sztrájk mellett, ami különösen a cipőgyárak részére kellemetlen, mert most van szezon és most kellene a megrendeléseket leszállítani. A meg egyezésre nincsen sok kilátás, mert a gyárosok arra hivatkoznak, hogy az alacsony cipőárak miatt nem bírják el a munkabérek emelését.

Madgearu külföldi tárgyalásai a konvertálásról. Madgearu ipari és kereskedelmi miniszter, aki jelenleg részt vesz a strejai konferencián, táviratot intézett a kormányhoz és jelenti, hogy a nagyhatalmak képviselőivel a konvertálás finanszírozásáról tárgyal. A tárgyalások kedvezően haladnak.

Befejeződnek a román-magyar tárgyalások. Azok a clearing-tárgyalások, amelyek a román és magyar bizottságok között Bukarestben folynak, néhány napon belül befejeződnek és megtörténik a clearing-egyezmény aláírása. Párhuzamosan megindultak a kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások is. A magyar bizottság azt kívánja, hogy a román áruknak Magyarországra való bevitelére kontingentálva legyen és azért a tárgyalások elé bizonyos nehézségek torpnyosulnak.

A legnagyobb bihari fatermelő vállalat is leépít. Biharmegye egyik legnagyobb fatermelő vállalata, a Mundus ötszáz munkást bocsátott el. A leépítés oka az, hogy a fűrészárugyártmányok kivitele a devizakorlátozás és egyéb nehézségek következtében ugyyszólván teljesen megszűnt. A Mundus remeci fűrésztelepe is leállt. A fa kitermelése még folyik, de csak a tél beálltáig, amikor újabb munkástömegek maradnak munka és kenyér nélkül. A vállalatnak már számottevő erdeje sincs, amit kitermelhetnének és ezért a görög katolikus püspökség erdejét akarták kitermelésre átvenni. A püspökség azonban csak az a feltétellel adta volna át az erdőt, ha a cég szélesvágányú vasutat építtetett volna Biharfüredig. A cég erre nem vállalkozott, mire a püspökség maga termeli ki az erdőt.

Spanyol földreform román mintára. A spanyol kormány elhatározta, hogy Spanyolországban megcsinálja a földreformot. A spanyol kormány ezért tanulmányoztatja más európai államok földreformjait. Erre a célra bizottságot küldött ki, amelynek tagjai jogászok és gazdasági szakértők. A bizottság tegnap Bukarestbe érkezett és a földművelésügyi miniszteriumban a földreformra vonatkozólag magyarázatot és felvilágosítást kért.

Barátságos a bánági gabonapiac. A temesvári gabonapiac tegnap valamivel barátságosabb volt. Nagyobb üzlet mind az országban, mint alakult ki, ami a belföldi árak magasságának tudható be. A bánági piac nem tudja elhelyezni búzáját kellőképpen, mivel az ország többi részéhez képest drágák vagyunk, míg Bécsben a magas román árakkal szemben a szovjet könnyedén helyezi el dumpingárúját. A 470—490 leies buza a borsos Temesvár, Bécsben a szovjet-sleppékből kirakva 380—400 leiert kapható. Ami pedig a malmokat illeti, azok szükségleteiket már lefedezték úgy, hogy itt sem alakulhatott ki üzlet. A heremagban idén kitűnő termés volt, de a külföldön ugyancsak pompás termés lenyomta az árakat. Az országos gabonapiacra a helyzet változatlan. A román kukoricában esési tendenciát észlelhetünk, az árak azonban még így is ezer leiel haladják meg a világpiaci árakat. A buza helyzete változatlan. A temesvári tőzsde tegnapi árai a következők voltak: óbuza 470—490, újbuza minőség szerint 410—435, tengeri 190, zab 190, árpa 175, rozs 350, heremag 160, repce 580, burgonya 190 lei száz kilónként.

Szabadíts meg a gonosztól!

A Dél Hírlap eredeti regénye

Írta: Kiregézsi Bán András
37. folytatás.

másnap találkozón ott a Michigan-partján Baikalov Iván és Dalton Elly kötötte egymással a szövetséget. Baikalov Iván ott folytatta a beszélést, ahol előző estén abbahagyta.
— Nézze, miss Elly, beszéljünk öszön egymással. Ne leplezze egyikünk a másikat, hogy mit akar, hanem segítsük elő egymás terveit.
— Most aztán Ellyn volt a sor, hogy beszélgessenek meresszen.
— Hogy érti ezt, mister Baikalov?
— Ugy, hogy ne játszunk egymással öcskát. En bevallottam kegyednek, hogy tulajdonképpen Kovács Márton a nem. Hogy miért szerepelek most más nem, azt is megtudja még. De előbb kegyeden a sor, miss Elly, hogy vallást tegyen.
— Elly nevetve próbált tiltakozni.
— Nekem Dalton Elly a valódi neve.
— Hagyjuk az élcéldést, miss. Jól látja, hogy nem erre vonatkozólag kikötöttél beismerést.
— Mire?
— Hát, ha kegyed nem akar beszélni, én föltárom én az igazságot. De az ne ütközzék meg rajta, ha a valót kissé brutális módon tárom föl. Bejellek?

— Igen.
— Tehát, miss Elly, kegyed gyűlöli miss Évát.
Elly tiltakozó mozdulatot tett.
— Hagyja csak, tudom, azt akarja mondani, hogy ez nem igaz. Viszont én azt állítom, hogy a maga tiltakozása az, ami nem igaz. Maga igenis gyűlöli miss Évát és pedig azért, mert benne látja terveinek akadályozóját.
Elly megint közbe akart szólni, de Baikalov nem adott neki erre időt.
— Hadd beszéljek csak magam. Miután kegyed felhatalmazott rá, hogy helyette beszéljek, akkor, kérem, hallgasson végig. Ha aztán úgy találja, hogy nem találtam el mindent úgy, amint van, akkor ráér korrigálni. Tehát igérje meg, hogy nem szakít félbe.
A lány a fejével bólintott annak jeléül, hogy hallgatni fog. Egyrészt meg-lepte Baikalov éleslátása, kitűnő emberismerete, másrészt valóban kíváncsi volt rá, hogy ez a nyersségig őszinte ember még mi mindent fog neki a szemébe vágni.
— Tehát ön, miss Elly, gyűlöli Tenkei Évát. És nem azóta gyűlöli, amióta megismerte, Gyűlöli attól a pillanattól kezdve, amikor először hallott róla, hogy a kisasszony ide készül a nagybátyjához. En figyeltem és tanulmányoztam a kegyed életmódját, igyekeztem szavai mögül kifürkészni legrejtettebb gondolatait és arra a megállapításra jutottam, hogy önnek az volt a becsvágya, hogy magát Tenkei Gáborral feleségül vétesse. Ez a vágya érthető is. Kegyed szegény leány, de szeretet nagyszerűen élni. A fiatal emberek,

akik körülveszik, legfeljebb arra jók, hogy fölirtóljön velük, de egyik sem alkalmas arra anyagi szempontból, hogy mint férj önnek társadalmi pozíciót és uri életet biztosítson. Tehát le kell róla mondani, hogy ezek között keressen magának férjet. Ezzel szemben ott látja maga mellett Tenkei Gábort, a gyórost. Igaz, hogy a férfi jóval idősebb kegyednél, de azért még mindig fess ember, erőteljes, tekintélyes, udvarias és ami a fő, igen gazdag ember. Milliói vannak. Kegyed egészen így gondolkozott, amint én ezt most itt előadtam. Egészen beleélte magát abba, hogy Tenkei felesége lesz. És akkor egy napon megtudja, hogy Tenkei unokahuga idejön. Mindjárt tisztában volt vele, hogy ez a dolog keresztezi tervét. És akkor meggyűlölte miss Évát. Ez a gyűlölet akkor sem szűnt meg, amikor Éva megérkezett és kegyed önmaga előtt is kénytelen volt beismerni, hogy Éva kedves és szeretetreméltó. Kegyed gyűlöli Évát és sokért nem adná, ha elkerülne a maga utjából. Baikalov elhallgatott.
Merően nézte Elly arcát. Ott látta rajta a megdöbbenést, amely tanuja volt annak, hogy minden szó, amelyet mondott, igaz volt.
— Ugy volt, amint elmondtam? — kérdezte Baikalov.
Ellynek nem volt elég lelki ereje ahhoz, hogy tagadjon.
— Ugy.
— Na, lássa, — folytatta Baikalov — ez a rövid lépés a teljes őszinteséghez. Így hamar megértjük egymást. Tehát folytassam?
Elly igent intett.

— Aztán egyszerre feltűnt a láthatáron, mint szerelmes trubadur, Halmos István. Kegyed látta, hogy a mérnök szerelemre gyul Éva iránt és örvendett ennek. Ugy gondolta, hogy a mérnök feleségül veszi miss Évát és akkor kegyed számára megint szabad lesz a terep. Ugy gondolta, ha nem lesz ott a házban Éva, akkor kegyed tovább folytathatja mister Tenkei behálózását. Azért tehát nagyon boldog volt, amikor megtudta, hogy mister Halmos és Éva jegyesek. És kegyed azt is őszintén sajnálta, hogy miss Éva beteg lett, mert ez csak hátráltatja azt, hogy gyűlöli akadályozója terveinek kikerüljön a házból. Kegyed gyűlöli Évát és mégis naponta imádkozik, hogy gyógyuljon föl és menjen férjhez.
Elly lesütötte a szemét. Nem mert Baikalovra nézni, aki annyira eltálatla legtitkosabb gondolatát.
Azért nem látta meg azt a változást sem, ami Baikalov arcán végbement. A sima arcon most egyszerre izzó indulat jelent meg és Baikalov hangja hirtelen megváltozott, amikor tovább beszélt.
— Csakhogy Tenkei Éva sohasem lesz Halmos István felesége! Soha! Értse meg, sohasem!
Éva erre a váratlan fordulatra felütötte a fejét és meglepetve nézett a haragtól piros fiatalemberre, aki vele szemben állott a tóparton.
Baikaov a lábával keményet toppantott az aszfalton.
— Ezt nem fogom túrni és minden eszközzel megakadályozom.
(Folyt. köv.)

Egyes szó ára 3 lei; vastagabb betűvel 5 lei. Állástkeresők szavankint 2 leit fizetnek. Jelleg hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jellegével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz: Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyárvaróban: Kardos-trafik, Kossuth-tér 1. Gránátos-utca sark. Józsefvarosban: March-trafik, Küttl-tér. A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő mert számlakírás és pénzbeszedés kiküldetése megrágitja a hirdetést.

Levelezés

Intelligens, fiatal, csinos urinó őszinte ismeretségére vágyik disztíngvált diszkrét úriember. Levelet „Szimpáthia esetén” jellegre a lap kiadóhivatalába kérem küldeni. (1227)

Házasság

Fiatal nő román, katolikus, keresi komoly intelligens férfi ismeretséget házasság céljából. Levelet „vagyonom van” jellegre a kiadóba kérek. (910)

Alkalmazás

Tanuló leány női kalapszalomban felvétetik. Steinmetz IV., Kossuth Lajos-u. 25. (1222)

Allást keres

Papirkereskedésbe dolgozó kisasszony állást keres. Címeket a kiadóba kérek „Szerény igényű” jellegre. (1798)

Mindenes szakácsnő idősebb házaspárhoz bejárónői állást keres. (1452)

Kisasszony háztelben vagy pénztárnál állást keres. Címeket „Megbízható” jellegre a kiadóba kérek. (1250)

Reggeli takarítás vállal megbízható, tiszta nő, — Cim a kiadóban. (1125)

Bejárónői állást keres megbízható, tiszta nő. — Cim a kiadóban. (1453)

Adás-vétel

Szülők figyelmébe Iskolatáskák, irattáskák rendkívüli választékban csoda olcsón. **FEUER** bőraruüzem, Belv., Mercy-u. 8. (Deutsch Testvérek mellett.) (1417)

Fürdőszoba berendezés kerestetik. Ajánlatok „Jó és olcsó” jellegével a kiadóba.

Különleges sapskagártmányokat! Iskola, egyesület, tüzoltó, gyermekek részére modern és legújabb divatsapskák, díszművészet arannyal sapskákra és matrózszallag állandó raktáron, legolcsóbban csak **T h e i s z** Péternél, Józsefvaros, Hunyadi-ut 16/a.

„O L L A” gumibebizonyíthatólag a legmegbízhatóbb

Konyhabutorok és előszobaberendezések

a legmodernebb és legolcsóbban Neurohr asztalos műhelyében készülnek. Erzsébetváros, József-tér és Posta-utca sarak. (1512)

Vascsoveket használt állapotban minden méretben veszünk állandóan Bozsák M. és Fia R.-T. keréscsónak és vasbutor-gyár, Temesvár-Gyárvaros, Alsóárok-utca 10. Telefon 3-88. (1115)

Motorok 100 HP. Diesel, 35—55 HP. Szivógáz, 12 és 30 HP. Nyersolaj, 20—25 és 30 HP. Petroleum motorok és egy komplett hidraulikus olajsajtó eladó. Friedrich Testvérek, Temesvár. (1593)

D. K. W. motortriciklim karosszériával építve, eladom vagy becserelem üzemképes kétkerekű motorbiciklire. Borbélyúti Hunyadi-ut 18. (1218)

Postás galamb és Strasser eladó. Kása, II., Tigris-utca 5 a. (1225)

Jó menetű darálómalom liszt lerakattal azonnal eladó. Biztos megélhetés. Baranyai Béla, Ujmosncai malom. (1226)

Lakás

Csinosan butorozott szobát fürdőszobahasználattal keres Belvárosban tisztviselő. Címek „Szeptember 15” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. (1603)

Kis családi ház teljesen modern, villamos mentén, parkettel, fürdőszobával nov. 1-re bérbe kerestetik. Címeket a kiadóba „2—3 szoba” jellegre kérek. (1224)

Különféle

Munkájukban támogassuk a vakokat! Tagjaink kosár- és nádszék-fonással, házicipő készítésével, zenével és zongora-hangolással foglalkoznak, műhelyünkben mindennemű kosár és kerti butor javítást is vállalunk, levelezőlap hívásra a munkánkért házhöz is meggyünk, a n. é. közönség szives támogatását kéri a „Vakok egylete” Erzsébetváros, Posta-utca 2. (509)

Eberling Gyula a legolcsóbban vállal szerelő- és lakatos munkát. any János-utca és Begabalsor sarak műhelyében. (1379)

A nő megmenti a családot

a kopott ruháktól. A szülők és a család tanácsára van bizva, hogy leányuk tanuljon szabni, varrni. Tanfolyam szeptember 15. kezdettel az **Ipari Szakműhelyben** Dóm-tér 4.

15 leiert **egyszer**
60 leiert **egész hétig**

HIRDETJUK KIADÓ LAKASAT!

A hirdetés díja előre fizetendő

1 szoba konyha (kerti lakás) Erzsébetvárosi parknál Bővebbet: Hattyu-utca 6. (régiszám) háztulajdonosnál

2 szobás modern garcon lakás (fürdőszobával) különbejáráttal Józsefvaros, Gorové-utca 3.

2 szobás modern garcon lakás (konyhával) okt. 1-re Belváros, Papneveldei bérpalota. Szt. György-tér

2 szobás utcai modern (fürdőszobával) Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

2 szobás modern (fürdőszobával) október 1-re Gyárvaros, Alsóárok-u. 2. új szám, közelebbit: Fröbl-utca 38, a körösmában.

3 szobás modern kertlakás Belváros, Bulv. Diaconovici Loga 4-40. Dr. Kakuk szan-mal szemben.

3 szobás modern utcai (fürdőszobával) azonnal, esetleg nov. 1-re Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

3 szobás modern Belváros és Józsefvarosban. Közelebbit: Transylvania biztosító. Belváros, Hunyadi-u. 8. Telefon 11-74.

4 szobás modern Belváros, Szt. György-tér. Közelebbit: Temesvári bank

4 szobás modern október vagy november 1-re Gyárvarosi mozával szemben. Tel. 3-66. (Villa lakás)

Uj villa 4 szobás modern lakással október 1-re Lunapark mellett. Strada Sibiu 6.

Uj villa 3 szobás; modern lakással azonnal vagy nov. 1-re Gyárvarosban. — Bővebbet: Salinacki és Janku-cégnél Dóm-tér 4. Erzsébetváros, Haasz, Str. Decembrie 34 (Alkotmány-u.)

Saroküzlethehelyiség Belváros, Mercy-utca 3. (a házmesternél).

Irodahelyiség 2 szoba Belváros, Mercy-utca 3. (a házmesternél).

Hirdesse e rovatban Kiadó lakását

Stopp!! Halló!

hol lehet jó és olcsó lakatos, villamos vízvezetési és műszerészeti munkát csinálni? Csakis a Belvárosban Elsőszéki Comp-nál, Galgonház. (137)

2 iskolás fiu vagy leány, Belvárosban tanítónő felügyeletében részeseülhet fürdőszobaberendezésnél s román konverzáció. Címeket a kiadóban. (137)

Üzleti rollokat Styriai acéllemezzel minden nagyságban legolcsóbban és legjobban kivitelben készítenek. Javítások szakszerűen végzik.

Dancsó Károly, mulakatos, Temesvár Józsefvaros, Bem-u. 24. (89)

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, lilium-pudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerésztárában a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Mindenkit érdekel!

Mielőtt téli tüzfizetésre kerülne, fedezd, el ne mulasszon egy probarendeléssel meggyőződni, hogy már **160°**- leiert kaphat egy méter jó tüzfűt.

Salamon és Tsa

Józsefvaros, Pályaudvar-sor 2. a Begalommal szemben. Telefon: 12-53.

Ha szeret

néhány leiert igazán jó könyveket olvasni

ugy fizessen

elő a Déli Hírlap, amely esetben rendelkezésére áll Önnek a józsefvaros Hunyadi-ut 15. sz. „CULTURA” könyvkereskedés telefontól kölcsönkönyvtára

havonta

csekély 25 leiert; anélkül nem előfizetünk, majdnem a kétszeresébe kerül. Jelen kezdek ott

és naponta

a világirodalom legjelesebb magyar és német könyvei közül tetszése szerinti válogathat.

válogathat.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat melyet a Déli Hírlap összes előfizetőinek nyújt.